

Мінна безпека – важливі правила для вашої дитини

Розкажіть дітям що воєнний час – час багатьох небезпек для людей. Одна з них може спіткати у самих неочікуваних місцях - мінна. Дітям варто знати про мінування. Знання про мінну небезпеку знадобляться дітям тривалий час тому що майже половину території України забруднено мінами та боеприпасами. Мова йде про збереження здоров'я та життя найдорожчого що в нас є – наших дітей.

Тож, варто розказати дітям:

Люди, які повертаються до звільнених від окупантів територій, можуть загинути або отримати важке поранення в будь-який момент навіть у власній оселі. Мінні заряди воєнні злочинці залишають в оселях, в парках, лісах та просто на вулицях. Такі заряди ретельно маскують. Тому мінна небезпека є такою поширеною. Замасковані міни можуть бути навіть всередині звичайної господарської торбини.

Саме тому місцева влада радить тим, хто евакуювався, не поспішати повертатися на звільнені території. Спочатку треба дочекатися розмінування. Наразі ДСНС створила інтерактивну мапу, де за процесом розмінування можна спостерігати онлайн <https://mine.dsns.gov.ua/>

Якщо обставини все ж таки змушують вас повернутися на деокуповану територію зараз, або ви продовжуєте знаходитися в зоні бойових дій, рекомендуємо - **навчіть** дітей правил мінної безпеки. Адже ви несете відповідальність не тільки за власну безпеку, а й за безпеку своїх дітей. Пояснення правил мінної безпеки дітям має ряд особливостей. Адже діти зазвичай більш безпечні та менш організовані, ніж дорослі, вони люблять досліджувати щось нове та невідоме. Дорослі мають пам'ятати, що в умовах сучасної війни ці невинні дитячі звички можуть привести до фатальних наслідків.

Прості вказівки, які дитина добре знатиме допоможуть зберегти життя та здоров'я вам та вашим близьким в цих складних умовах.

Отже, як захистити свою дитину від ворожих мін та розтяжок?

Уникайте небезпечної місцевості

Якщо місцевість позначено попереджувальним знаком про наявність мін, то потрібно показати дітям таку позначку і навчити реагувати на неї. Важливо навчити дитину шукати такий знак, уважно слідкувати які знаки зустрічаються.

Дуже важливо розповісти дітям про те, що знаки про наявність мін ніколи не встановлюються просто так. Такі знаки обов'язково встановлює або поліція, або ДСНС, або військові.

Отже, побачили знак про наявність мін – це теж саме що позначка втратити життя – тож не можна порушувати заборону, не можна йти на територію позначену знаком.

Поясніть дитині різноманітність загрози

Небезпечними є не тільки ті міни, які підкладають в натуральному вигляді. Небезпечними в першу чергу є боєприпаси, які впали на землю і не розірвалися. Вони можуть виглядати як частинка ракети, як просто якийсь шматок боєприпасу, як уламок. Дуже важливо довести до дитини, що жодний уламок, жодна частинка що зустрілася на землі може вибухнути.

Важливе правило для дитини - міни, боєприпаси, снаряди, патрони, стріляні гільзи, вибухонебезпечні предмети або навіть їхні уламки – не торкатися, покинути місце де зустрілися ці предмети, сказати про це дорослим. Зазвичай такі предмети мають маскувальний «непомітний колір»: сірий, коричневий, зелений. Тому важливо уважно дивитися навколо себе та уникати місцевостей де багато різних уламків, обвалені будівлі, воронки від вибухів.

Важливе правило для дитини - в жодному разі не ходити до зруйнованих та обстріляних снарядами будинків. Тому що на цій території багато сміття, цегли та інших залишків від руйнування й серед цього всього дуже легко не помітити й наступити на якийсь боєприпас, що не розірвався під час обстрілу, або міну. Адже обстріляні території потім ще можуть додатково мінуватися.

Розкажіть дітям, що міни бувають дуже різної форми і прямокутні, і круглі, і квадратні, і довгасті. Снаряди теж можуть бути різних форм і діаметрів, тому дитині треба пояснити, що небезпечна вибухівка може бути в предметах, які зовсім не схожі на те, що вона бачила в мультиках, і про що вже склала своє уявлення.

***ДСНС створила спеціальний контент, який коротко розповідає про види мін <https://elle.ua/ludi/novosty/yak-buvayut-mni-ta-yak-h-vdrzniti-pamyatka-vd-dsns/>

Можливо, що дитині не варто достеменно знати види мін та боєприпасів. Для неї важливіше знати правила безпечної поведінки у місцях де точилися або точаться бойові дії.

Важливе правило для дітей – якщо побачили підозрілий предмет – не чіпати його, попередити дорослих, зателефонувати в 101. Обирати тільки ті

стежки й дороги, де видно, на що діти та дорослі наступають. Назвемо їх – перевірені.

Варто уникати ґрунтових доріг, обираючи асфальтові, які є більш відкритими, тому на них сторонні предмети можна відразу помітити.

Важливе правило для дітей – уважно дивитись під ноги.

Може так статися що дитина стала свідком події, яка пов'язана з вибухонебезпечним предметом. Нехай дитина буде готова до такого випадку і розуміє, що в жодному разі вона не поспішає на допомогу самостійно. Це логічно, бо вона нічим не може допомогти в цій ситуації, а натомість так само може постраждати.

Важливе правило для дитини – не бігти туди де пролунав вибух.

В таких випадках треба кликати дорослих або викликати поліцію. Тому що на території, де стався один нещасний випадок, може одразу статися й інший, адже там може бути ще один боєприпас або міна, який чекає саме на вас.

Варто також пам'ятати, що ворог з абсолютно нелюдськими намірами може мінувати різні предмети, що лежать на вулиці. Замінованими можуть бути навіть іграшки.

Важливе правило для дитини – не торкатися ніяких речей, що валяються на вулиці. Навіть самий привабливий предмет може нести небезпеку.

Всі дорослі намагаються якомога зрозуміліше донести до дітей цю важливу інформацію. Для цього створені ігрові форми донесення інформації

Наприклад, щоб донести до якомога більшої кількості дітей правила мінної безпеки, UNICEF розробила спеціальний комікс “Суперкоманда проти мін” (<https://www.facebook.com/watch/?v=1729385153792675>)

Комікс також можна читати онлайн безкоштовно на сайті <https://inforce.team/ua/> Улюбленець юних прихильників фентезі, зірка Голлівуду Орландо Блум, записав спеціальне відеозвернення з короткими правилами безпеки, де, зокрема, закликає українських дітей читати цей комікс.

Можна разом з дітьми подивитися мультфільми. <https://www.youtube.com/watch?v=xGOxsZFJlHE>

Мінреінтеграції України разом з видавництвом “Ранок” запропонували ще один комікс на цю тему. Він називається “Мінна безпека не без ПЕКа”. Завантажити видання можна безкоштовно за посиланнями:

<https://www.ranok.com.ua/info-prazdnichnye-raskraski-kniga-3-snegurochka-5640.html>

Також у вільному доступі є комікс, який українські волонтери розробили власним коштом для дітей з прифронтових територій ще на початку війни.

Комікс “Савка і Баклан — замінована прогулянка” створений для дітей молодшої школи. Його можна завантажити на сайті Львівського Центру дослідження безпекового середовища “Прометей”. https://prometheus.ngo/wp-content/uploads/2017/06/SavkaBaklan-Zaminovana_progulyanka_web.pdf

Підсумок, який дитина має зробити для себе- перелік заборон

Отже, забороняється

- торкатися знайденого предмета, пересувати його або робити з ним будь-які інші дії, особливо намагатися розібрати або знешкодити його.
- користуватися радіоелектронними пристроями (мобільними телефонами, пультами дистанційного керування, сигналізацією автомобілів тощо).
- заливати предмет рідинами, засипати ґрунтом, намагатися чимось накрити або здійснювати інші дії на нього: звукові, світлові, теплові, механічні та ін.
- допускати скупчення людей безпосередньо поруч зі знайденим предметом.

Перелік що робити якщо побачили небезпечний предмет (підозрілий на небезпечний)

- зупиніться, нічого не чіпайте. Запам’ятайте місце виявлення предмета.
- попередьте про виявлений предмет осіб, які поруч.
- відійдіть якнайдалі (не менше 100 м) від знайденого предмета.
- повідомте про виявлення підозрілого предмета в правоохоронні органи і спеціальні служби за телефонами 101 зі 102 (повідомлення необхідно робити без поспіху, чітко, із зазначенням точної адреси (орієнтирів) місця знаходження вибухонебезпечного предмета).

Де може бути мінна небезпека:

- на колишніх військових позиціях і оборонних укріпленнях;
- на контрольних дорожніх пунктах;
- на місцях переправ через водні перешкоди;
- серед залишків військової техніки;
- на вузьких місцях, де неможливо обійти або об’їхати перешкоду;
- на ґрунтових дорогах і узбіччю доріг із твердим покриттям;
- на необроблених ділянках землі;

- у будинках і спорудах, покинутих місцевими жителями.
- у громадському транспорті (особливо в потязі) звертайте увагу на залишені сумки, портфелі, згортки та інші безхазяйні предмети.
- у під'їзді будинку звертайте увагу на сторонніх людей і незнайомі предмети. Як правило, вибуховий пристрій у будівлі закладають у підвалах, на перших поверхах, біля сміттєпроводів, під сходами.